

Midterm Mania

Alles over de Amerikaanse midterms van 2026

JJ Kramer

Copyright © 2026 JJ Kramer
Alle rechten voorbehouden.

Dit is een non-fictiewerk. De standpunten en meningen die hierin worden geuit, zijn die van de auteur.
Oorspronkelijk Engelstalig uitgegeven als: 'Midterm Mania: Understanding the 2026 U.S. Midterms'.

Nederlandse vertaling
Annemijn E. Kramer

Geen enkel deel van deze publicatie mag worden gereproduceerd, opgeslagen in een gegevensbanksysteem of verzonden in welke vorm of op welke wijze dan ook – elektronisch, mechanisch, door middel van fotokopiëren, opnemen of anderszins – zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Omslagontwerp © 2026 JJ Kramer.
Gemaakt met AI-gegenereerde beelden en bewerkt door de auteur.

Voor informatie, vragen of lezingen, neem contact op:
<https://www.linkedin.com/in/joost-j-kramer/>
of kramerjoost@gmail.com

Voor Marije.

En voor Olle & Jonas,

**In de hoop dat ze tijdens het
opgroeien veel meer bestuur *of
the people, by the people, for
the people* zullen meemaken.**

Inhoud

1	Wat? Verkiezingen? Alweer?	7
2	De weg naar 2026: Wat moet ik weten?	10
2.1	Waarom midterms?	11
2.2	Wat staat er op het spel in 2026?	12
2.3	Waarom zijn er maar twee partijen?	14
2.4	Wat is de midterm curse?	15
2.5	Waarom de manie?	17
2.6	Wat gebeurt er vóór november?	18
3	Wat is the big picture of American politics?	20
3.1	Wat is een Party System?	21
3.2	Wat zijn de eerste vijf Party Systems?	22
3.3	Au revoir, Sixth Party System?	23
3.4	Zitten we al in het Seventh Party System?	25
4	Rode & Blauwe staten?	28
4.1	Wat zijn de Trump-25?	29
4.2	Wat zijn de Blue Bastions?	30
4.3	Wat zijn de Swing Six?	31
4.4	Wat is de Big Sort?	33
4.5	De nieuwe Party of the People?	35
4.6	Surge and decline?	37
5	Wat doet het Congres?	39
5.1	Waarom zijn er twee kamers?	40
5.2	Wat doet de Amerikaanse Senaat?	41
5.3	Hoeveel senatoren zijn er?	45
5.4	Wanneer heb je een Senaatsmeerderheid?	46
5.5	Wat is een filibuster?	48
5.6	Hoe ziet de Senaat er nu uit?	49
5.7	Welke senatoren zijn dit jaar aan de beurt?	51
5.8	Wat doet het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden?	52
5.9	Hoeveel leden zijn er?	54
5.10	Hoe is het Huis verdeeld?	55
5.11	Welke House seats zijn dit jaar aan de beurt?	57
6	Hoe ziet het politieke landschap van 2026 eruit?	58
6.1	Waarom heeft het Congres zo'n slechte reputatie?	59
6.2	De waarderingsillusie?	60

6.3	Let's Party?	62
6.4	Wat houdt kiezers bezig?	63
7	Wat zijn de Senate battlegrounds van 2026?	66
7.1	Welke Senate seats zijn veilig in 2026?	67
7.2	Wat zijn de belangrijkste Senate battlegrounds?	67
7.3	Waar staat de strijd om de Senaat?	70
7.4	Wat als er een wave election komt?	71
7.5	Wat is het historische perspectief?	72
7.6	Hoe voorspellen experts verkiezingen?	73
8	Wat zijn de House battlegrounds van 2026?	75
8.1	Waarom doen grenzen ertoe?	76
8.2	Welke zetels in het Huis zijn veilig?	77
8.3	Nieuwe Gerrymanders in 2026?	81
8.4	Echte Toss-ups?	82
8.5	Wat zijn de mogelijke uitkomsten?	84
8.6	Wat als er een wave election komt?	84
8.7	Welke zetels hebben de partijen op het oog?	85
8.8	Wat is het historische perspectief?	86
9	Intermezzo – wanneer de macht verschuift...	88
9.1	Wat zijn de combinaties?	89
9.2	Wat als het Huis van kleur verandert?	90
9.3	Wat als de Senaat van kleur verandert?	91
9.4	Wat betekent 2026 voor 2028?	92
10	Welke andere races zijn er?	95
10.1	Welke ambten worden gekozen?	96
10.2	Waarom doen gouverneurs ertoe?	97
10.3	Wat is een politieke trifecta?	99
10.4	Waar zijn de battlegrounds?	102
10.5	Worden rechters echt gekozen?	104
10.6	Lokale verkiezingen: macht dicht bij huis?	105
10.7	Wat staat er nog meer op het stembiljet?	106
11	Hoe...?	109
11.1	... organiseren counties verkiezingen?	110
11.2	... duur zijn Amerikaanse verkiezingen?	111
11.3	...krijgen partijen hun kiezers in beweging?	113
11.4	... gaat het met de peilingen?	114
12	Wanneer, waar en hoe stemmen Amerikanen?	117

13	Over de auteur.....	120
14	Ook van deze auteur	123
15	Bronnen	126

1

Wat?

Verkiezingen?

Alweer?

Een vraag die ik vaak krijg: *waarom zijn er zoveel verkiezingen in Amerika?*

Nou, wanneer Amerikanen naar de stembus gaan, kiezen ze niet alleen maar een president of senator. Ze stemmen ook op gouverneurs, sheriffs, rechters, leden van de schoolbesturen en leden van de deelstaatparlementen. Geen enkele andere democratie ter wereld vraagt haar burgers zo vaak om hun stem uit te brengen over zoveel verschillende functies.

De reden hiervoor ligt diep verankerd in het politieke DNA van het land. De Verenigde Staten zijn gebouwd op een diep wantrouwen in gecentraliseerde macht. In plaats van een sterke nationale overheid die van bovenaf beslissingen neemt, is de macht verdeeld – tussen staten, tussen steden en districten, en zelfs binnen lokale gemeenschappen. Het resultaat is een lappendeken van overheden, elk met zijn eigen functionarissen die door het volk gekozen moeten worden.

Dit gedecentraliseerde systeem betekent dat er constant en overal verkiezingen plaatsvinden. Federale verkiezingen – voor het Congres en het presidentschap – krijgen de meeste aandacht. Maar daaronder vallen 50 verschillende staten, meer dan 3.000 districten en tienduizenden steden, schooldistricten en speciale bestuursorganen, die allemaal hun eigen verkiezingen houden. De meeste van deze verkiezingen blijven onder de nationale radar, maar ze beïnvloeden het dagelijks leven veel directer dan wat er in Washington gebeurt.

Bij midterms zoals in 2026 is de enorme hoeveelheid verkiezingen overweldigend. Alle 435 zetels

in het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden staan op het spel. Ongeveer een derde van de Amerikaanse Senaat wordt betwist. En de meeste staten houden verkiezingen voor gouverneurs, attorneys general en secretaries of state. Duizenden zetels in het staatsparlement staan op het spel. Voeg daar verkiezingen voor rechters en burgemeesters, ballot initiatives en lokale referenda aan toe, en het is niet ongebruikelijk dat een kiezer een stembiljet van tientallen pagina's voor zich heeft.

Waarom zoveel? Amerikanen geloven al lang dat machthebbers verantwoording moeten afleggen – en de beste manier om ambtenaren ter verantwoording te roepen is via de stembus. Of het nu gaat om een rechter van het hooggerechtshof van een staat die een uitspraak doet over abortusrechten of een lokale bestuurder die beslist hoe gaten in de weg gerepareerd moeten worden, het systeem staat erop dat kiezers inspraak hebben.

Natuurlijk brengt dit duizelingwekkende aantal races ook uitdagingen met zich mee: kiezersmoeheid, lage opkomst bij lokale verkiezingen en stembiljetten die zo lang zijn dat ze soms zelfs de meest maatschappelijk betrokken burgers overweldigen. Maar het is ook een kenmerkend aspect van de Amerikaanse democratie: rommelig, uitgestrekt en diep geworteld in het idee dat een overheid slechts zo sterk is als de mensen die bereid zijn deel te nemen.

De midterms van 2026 vormen daarop geen uitzondering. Sterker nog, ze beloven nog groter, luidruchtiger en wellicht wel ingrijpender te zijn dan normaal.

2

De weg naar 2026: Wat moet ik weten?

2.1 Waarom midterms?

Midterms zijn onlosmakelijk verbonden met het Amerikaanse politieke systeem. De Amerikaanse Constitution schrijft voor dat elke zetel in het Huis van Afgevaardigden om de twee jaar wordt verkozen, terwijl ongeveer een derde van de Senaatszetels volgens hetzelfde schema wordt betwist. Deze insteek is niet zomaar een formaliteit—het is een ingebouwde feedbackloop. Het geeft kiezers regelmatig de kans om de kaarten in Washington te herschudden, en vaak ook in hun staatsparlementen en stadhuizen—halverwege de ambtstermijn van een president.

Ze worden "midterms" genoemd omdat ze midden in de vierjarige termijn van een president vallen—twee jaar na de laatste presidentsverkiezing, twee jaar voor de volgende. Altijd gehouden op de eerste dinsdag na de eerste maandag in november van even jaren en geven ze kiezers halverwege de rit de kans om hun mening te geven.

Het woord "midterms" sloeg pas echt aan in het begin van de twintigste eeuw—maar de verkiezingen zelf gaan helemaal terug tot de jaren 1790, met het allereerste Congres. En laat je niet misleiden door de naam: dit zijn volwaardige algemene verkiezingen. Kiezers kiezen niet alleen leden van het Congres—ze kiezen vaak gouverneurs, burgemeesters, rechters en vele andere functionarissen die het dagelijks leven op elk bestuursniveau bepalen.

2.2 Wat staat er op het spel in 2026?

Laten we bovenaan beginnen: het Congres. In 2026 zijn 33 van de 100 Senaatszetels verkiesbaar— en de winnaars krijgen comfortabele termijnen van zes jaar, ingaande in 2027. In het Huis is het een volledige reset: alle 435 zetels staan op het stembiljet. Op dit moment hangt het Huis aan een zijden draadje—220 Republikeinen, 215 Democraten— waardoor partijen zich geen fouten kunnen veroorloven. Midterms pakken vaak slecht uit voor de partij van de president, dus reken op een felle strijd. Wie deze ronde het Congres wint, heeft veel invloed op welke wetten worden aangenomen, welke niet, en hoe het politieke speelveld eruitziet richting 2028.

Gouverneurs krijgen de krantenkoppen, maar zij zijn niet de enigen die zich in 2026 aan de kiezer moeten verantwoorden. Kiezers kiezen ook lieutenant governors, attorneys general, Secretaries of State en zelfs state treasurers—in feite de mensen die de uitvoerende macht van de staat draaiende houden (en de staatskas op orde houden). Deze functies klinken misschien minder opvallend, maar ze hebben echte macht, vooral over hoe verkiezingen worden georganiseerd. In staten waar de verhoudingen spannend zijn, kan het veroveren van een van deze functies de politieke balans jarenlang doen omslaan. Dus ja, beide partijen houden deze races als haviken in de gaten.

Wil je weten waar het er echt om spant? Kijk dan naar de politiek in de deelstaten. Staatsparlementen zijn misschien niet trending op sociale media, maar ze stellen

wel de regels op die het dagelijks leven vormgeven—zoals hoe scholen worden gefinancierd, of je elektriciteitsrekening stijgt of binnen de perken blijft, en wie mag stemmen. Ze tekenen ook de kaarten die bepalen wie waar kandidaat is. In 2026 staan ze centraal in de strijd over onderwijs, stemrecht en strafrecht. Voeg ballot measures toe—die ja/nee-vragen op het stembiljet—en kiezers zijn voor één dag wetgevers. Dit zijn geen bijgerechten. Ze zijn het hoofdgerecht van hoe macht wordt verdeeld.

Rechters dragen misschien toga's in plaats van campagnespeldjes—maar vergis je niet: ook zij staan op het stembiljet. In 2026 staan honderden rechterlijke zetels ter beschikking, van lokale rechtbanken tot de State Supreme Courts. Dit zijn niet zomaar stille juristen—ze beslissen verkiezingsconflicten, burgerrechtzaken en hoe wetten daadwerkelijk worden gehandhaafd. In veel staten zijn rechterlijke verkiezingen fel betwist, met veel geld en grote gevolgen. Wie heeft het laatste woord over de spelregels? Vaak is het een van deze mensen—en ja als Amerikaan mag je over hen stemmen.

En vergeet de lokale races niet. In 2026 zullen kiezers ook burgemeesters, gemeenteraadsleden, school board members en county officials kiezen—de mensen die bepalen wat gebouwd wordt, wat gefinancierd wordt en wie uiteindelijk de gaten in de weg repareert. Deze races blijven misschien onder de radar, maar ze bepalen het dagelijks leven meer dan de meeste krantenkoppen. Ze zijn ook springplanken voor de grote namen van morgen in de politiek. Dus zelfs als de opkomst daalt,